

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

130 uncu Birleşim (Olağanüstü)

18 . 9 . 2001 Salı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	733
II. - GELEN KÂĞITLAR	735
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	736
A) TEZKERELER VE ÖNERGELER	736
1. - Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının geri verilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/879)	736
B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ	736:740
1. - Adana Milletvekili Yakup Budak ve 19 arkadaşının, bütün ekicilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önermeleri (10/207)	736:738
2. - Van Milletvekili Fethullah Erbaş ve 22 arkadaşının, Çingene asıllı vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önermeleri (10/208)	738:740

IV. - ÖNERİLER

740

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

740:741

1. - Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin Anayasa Komisyonundaki görüşmelerinin tamamlanabilmesi maksadıyla Genel Kurul çalışmalarına 24.9.2001 Pazartesi gününe kadar ara verilmesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi

740:741

V. - SEÇİMLER

741

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

741:743

1. - Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Tarım Orman ve Köy İşleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme, Dilekçe, Plan ve Bütçe, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonlarında açık bulunan üyeliklere seçim

741:743

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Vefat eden Elazığ Milletvekili Ali Rıza Septioğlu'nun aziz hatırası önünde ve Amerika Birleşik Devletlerinde terörist saldırılarda yaşamını yitirenlerin anısına 1 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

TBMM Başkanı Ömer İzgi, Amerika Birleşik Devletlerinin 11 Eylül 2001 Salı günü insanlık tarihinin en ağır terör saldırılarına maruz kalması nedeniyle, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tüm üyeleri adına, dostumuz ve müttefikimiz Amerikan Halkının büyük acısını yürekten paylaştığına ve Amerikan Ulusuna başsağlığı dilediğine ilişkin bir konuşma yaptı.

Dışişleri Bakanı İsmail Cem, Amerika Birleşik Devletlerinde vuku bulan terörist saldırılara ilişkin gündem dışı açıklamada bulundu; SP Malatya Milletvekili Mehmet Recai Kutan, MHP Hatay Milletvekili Mehmet Şandır, ANAP Van Milletvekili Kâmrân İnan, AKP Kayseri Milletvekili Abdullah Gül, DSP Ankara Milletvekili Aydın Tümen, DYP Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Sağlam da aynı konuda grupları adına görüşlerini belirttiler.

Görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu ziyaret eden Bulgaristan Tarım ve Ormancılık Bakanı Mehmet Dikme ve beraberindeki parlamento heyetine, Başkanlıkça "hoş geldiniz" denildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifini görüşmek üzere, Anayasanın 93 üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7 nci maddeleri gereğince 17 Eylül 2001 Pazartesi günü saat 15.00'te olağanüstü toplantıya çağırılmasına ilişkin Başkanlık duyurusu;

Açık bulunan Ulaştırma Bakanlığına, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın,

Açık bulunan Devlet Bakanlığına, Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in,

İstifa eden ve istifası kabul edilen Isparta Milletvekili Erkan Mumcu'dan boşalan Turizm Bakanlığına, Gaziantep Milletvekili Mustafa Taşar'ın,

Atandıklarına;

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 27.6.2001 gününde kabul edilen 4696 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun,

Türkiye Büyük Millet Meclisince 20.6.2001 gününde kabul edilen 4685 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 sayılı Kanunda ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun,

Türkiye Büyük Millet Meclisince bir daha görüşülmek üzere geri gönderildiğine;

İlişkin Cumhurbaşkanlığı tezkereleri,

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Devlet Bakanı Abdulhalûk Mehmet Çay'ın, 13-16 Haziran 2001 tarihlerinde Tiflis'te yapılan Türkiye-Gürcistan Karma Ekonomik Komisyonu 3 üncü Dönem Toplantısına katılmak üzere bir heyetle birlikte Gürcistan'a yaptığı resmi ziyarete, Bursa Milletvekili Burhan Orhan'ın da,

Devlet Bakanı Faruk Bal'ın, 6-8 Haziran 2001 tarihlerinde New York'ta yapılan Birleşmiş Milletler İstanbul+ 5 Genel Kurul 25 inci Özel Oturumuna katılmak üzere bir heyetle birlikte 5-13

Haziran 2001 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletlerine yaptığı resmî ziyarete, Ankara Milletvekili Sedat Çevik ve İstanbul Milletvekili Ediz Hun'un da,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan'ın, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun, 3-22 Haziran 2001 tarihlerinde Cenevre'de yapılan 89 uncu Genel Konferansına katılmak üzere bir heyetle birlikte İsviçre'ye yaptığı resmî ziyarete, Ankara Milletvekili Ali Işıklar, İstanbul Milletvekili Rıdvan Budak ve İstanbul Milletvekili A. Emre Kocaoğlu'nun da,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Zeki Çakan'ın, Bakı'da düzenlenen 8 inci Uluslararası Hazar Petrol ve Gaz Sergi ve Konferansına katılmak ve görüşmelerde bulunmak üzere bir heyetle birlikte 4-7 Haziran 2001 tarihleri arasında Azerbaycan'a yaptığı resmî ziyarete, İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın da,

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı A.Mesut Yılmaz'ın, görüşmelerde bulunmak üzere bir heyetle birlikte 1 Haziran 2001 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yaptığı resmî ziyarete, Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın da,

Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü'nün Bakı'da kurduğu temsilciliğinin açılış törenine katılmak üzere 1-3 Haziran 2001 tarihleri arasında bir heyetle birlikte Azerbaycan'a yaptığı resmî ziyarete, Bitlis Milletvekili Yahya Çevik, Çorum Milletvekili Yasin Hatiboğlu, Edirne Milletvekili Ali Ahmet Ertürk, Hatay Milletvekili Hakkı Oğuz Aykut ve Hatay Milletvekili Mehmet Nuri Tarhan'ın da,

Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in, vaki davete icabetle Türkiye-Azerbaycan Tarım Yürütme Komitesi 2 nci Dönem Toplantısına katılmak üzere bir heyetle birlikte 17-21 Temmuz 2001 tarihlerinde Azerbaycan'a yaptığı resmî ziyarete, Giresun Milletvekili Mustafa Yaman, Kars Milletvekili Arslan Aydar ve Samsun Milletvekili Ahmet Aydın'ın da

İştirak etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Başbakanlık tezkereleri kabul edildi.

TBMM Başkanlık Divanında açık bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen Başkanvekilliğine, grubunca aday gösterilen, Aydın Milletvekili Yüksel Yalova,

Anayasa Komisyonunda açık bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen üç üyeliğe, grubunca aday gösterilen, Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır, İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve Kayseri Milletvekili Sadık Yakut,

Anayasa Komisyonunda açık bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen iki üyeliğe, grubunca aday gösterilen, Kahramanmaraş Milletvekili Mustafa Kamalak ve Trabzon Milletvekili Şeref Malikoç,

Seçildiler.

18 Eylül 2001 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 17.10'da son verildi.

Ömer İzgi

Başkan

Levent Mısıkoğlu

Hatay

Kâtip Üye

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR**18.9.2001 SALI****Sözlü Soru Önergeleri**

1. - İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, bor, altın ve petrol yatakları rezervlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/1575) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.9.2001)

2. - İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, deprem vergilerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/1576) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.9.2001)

Yazılı Soru Önergeleri

1. - Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Türk Lirasının değer kazanması için yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4720) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.9.2001)

2. - Afyon Milletvekili İsmet Atilla'nın kapanan veya üretimini azaltan sanayi kuruluşlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/4721) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.9.2001)

3. - Afyon Milletvekili İsmet Atilla'nın, Afyon-Yıprak Belediyesi hesaplarının incelenmesine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/4722) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.9.2001)

4. - Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız'ın, karayollarında meydana gelen kazalara ve yol inşaatlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/4723) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.9.2001)

5. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, öğretmen atamalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/4724) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.9.2001)

6. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Albayrak Şirketler Grubu kuruluşuna ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/4725) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.9.2001)

7. - Trabzon Milletvekili Orhan Bıçakçıoğlu'nun, bir bakan danışmanına işkence yapıldığı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/4726) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.9.2001)

8. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, özel cep telefonu şirketlerinin konuşmaları dinleyip dinlemediğine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/4727) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.9.2001)

9. - Ankara Milletvekili Cemil Çiçek'in, terörle mücadele konusunda Bakanlıkça yapılan çalışmalara ilişkin Dışişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/4728) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.9.2001)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. - Adana Milletvekili Yakup Budak ve 19 Arkadaşının, bütün ekicilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/207) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.7.2001)

2. - Van Milletvekili Fethullah Erbaş ve 23 Arkadaşının, çingene asıllı vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/208) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.7.2001)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

18 Eylül 2001 Salı

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Levent MISTIKOĞLU (Hatay)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 130 uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayımız vardır; gündeme geçiyoruz.

Başbakanlığın İçtüzüğü'nün 75 inci maddesine göre verilmiş bir tezkeresi vardır; okutuyorum:

III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER VE ÖNERGELER**

1. - *Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının geri verilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/879)*

2.7.2001

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 30/1/2001 tarihli ve B.02.0.KKG.0.10/101-136/524 sayılı yazımız.

İlgi yazımızla Başkanlığınıza sunulan "Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın İçtüzüğü'nün 75 inci maddesine göre geri gönderilmesini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

BAŞKAN - Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan tasarı hükümete geri verilmiştir.

İki adet Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum:

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. - *Adana Milletvekili Yakup Budak ve 19 arkadaşının, tütün ekicilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri (10/207)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde son yıllarda uygulanan yanlış tarım politikaları nedeniyle zor günler yaşayan çiftçilerimizin büyük bir kesimini oluşturan tütün üreticileri büyük bir sıkıntı içerisinde. Tütünle ilgili yapılan son düzenlemelerle, tütün üreticilerimizin sorunlarını daha da artırmıştır.

Tütün ekicilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

1- Yakup Budak	(Adana)
2- Azmi Ateş	(İstanbul)
3- Zeki Çelik	(Ankara)
4- Mustafa Geçer	(Hatay)
5- Musa Demirci	(Sivas)
6- Ali Gören	(Adana)
7- Akif Güllü	(Amasya)
8- Mahmut Göksu	(Adıyaman)
9- Faruk Çelik	(Bursa)
10- Eyüp Fatsa	(Ordu)
11- Hüseyin Karagöz	(Çankırı)
12- Avni Doğan	(Kahramanmaraş)
13- Latif Öztekin	(Elazığ)
14- Ahmet Karavar	(Şanlıurfa)
15- Yahya Akman	(Şanlıurfa)
16- Mehmet Batuk	(Kocaeli)
17- Fethullah Erbaş	(Van)
18- Alaattin Sever Aydın	(Batman)
19- Ahmet Sünnetçioğlu	(Bursa)
20- Mehmet Bekaroğlu	(Rize)

Gerekçe:

Son yıllarda, Türkiye'de, tarımsal yapıyı alt üst eden düzenlemeler yapılmaktadır. IMF'nin isteği doğrultusunda çıkarılan kanunlar, Türk çiftçisini bitirme noktasına getirmiştir. Tarım ile ilgili politikalar belirlenirken, konunun uzmanları ve taraflarının görüş ve önerileri doğrultusunda değil, uluslararası kuruluşların isteklerine göre düzenlemeler yapılmaktadır. IMF'nin isteği doğrultusunda önce Tarım Satış Kooperatifleri, ardından şeker ve en son tütün ile ilgili düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemeyle şekerde olduğu gibi, tütünde de üretim yapmayı değil, üretim yapmamanın taahhüdü IMF ve Dünya Bankasına verildi. Ülkemiz tütün tarımı ve tütün üreticileri yok edilmeden konunun acilen incelenmesinde zaruret vardır.

Türkiye'de tütün ekimi ile uğraşan aile sayısı 600 000'nin üzerindedir. Yaklaşık üç milyon nüfus tütün tarımından geçimini sağlamaktadır. 250 000 hektar alanda tütün tarımı yapılmaktadır. Yıllık üretimi 270 000 tondur. Aile başına üretim yaklaşık 500 kilogramdır. Bu parasal değerler olarak 1 000 dolar demektir. Ortalama 5 kişilik bir ailede kişi başına, en iyi tahminle, 200 dolar brüt gelir düşmektedir.

Ülkemizde kişi başına gelir 3 000 dolardan, 57 nci hükümetin uyguladığı ekonomik programlarla, 2 500 dolarlara gerilemiştir. Tütün üreticisinin yıllık geliri yaklaşık 200 dolar olduğuna göre, bu kesimin ülke ortalamasının çok çok altında bir gelire sahip olduğu açıkça görülmektedir.

Hükümet doğrudan destekleme yapacağını iddia etmektedir. Aile başına ortalama 5 dekar alanda tütün tarımı yapılmaktadır. Dolayısıyla 5 dekar için doğrudan gelir desteği 25 dolar eder. Dekara

5 dolar verip, tütün ekme, bununla geçin denmesi, çiftçimizi sorunlarıyla baş başa bırakmak demektir. Örneğin, Adana'nın Yüreğir'e bağlı Baklalı Beldesindeki tütün üreticisine dekara 5 dolar vermek, onların hangi sorununu çözer? Adıyaman'ın Kahta'sındaki tütün üreticisinin hangi sıkıntısını giderir?

Ayrıca, yabancı menşeli tütün üretilebileceği şeklindeki tezler de havada kalmaktadır. Zira, yetiştirilen toprak vasfı itibarıyla yerli tütün üretilen topraklarda yabancı tütün üretme imkânı bulunmamaktadır. Gerekli olan gübre, tohum gibi yüksek maliyetli girdiler nedeniyle zaten ektiği ürünün karşılığını alamayan tütün üretici ve tüccarlarına yüksek maliyetli kurutma tesisleri dayatılması, yabancı sermayeye, âdeta, davetiye çıkarılmasıdır. Dolayısıyla, burada da üreticiler, çöküşlü tekellerin hegemonyası altına girecektir. Reji dönemindeki kolculuk sistemine benzer yeni bir dönem başlatılmış olacaktır.

Tütün ekiminden vazgeçildiğinde hangi alternatif ürün ekecektir? Yeni ürünler tütün üreticisinin gelir düzeyini nasıl etkileyecektir? Zaten, girdilerdeki yüksek maliyetler çiftiyi perişan etmektedir.

Milyonlarca kişinin geçimini ve istihdamını sağlayan tütün üretiminden vazgeçmek demek, büyük şehirlere göç olması ve işsizliğin artması demektir. Bu da, ülkemizin sosyal sorunlarının daha da katmerleşmesine sebep olacaktır.

Ülkemiz genelinde milyonlarca insanımızı açlığa ve sefaletle itecek, yanlış tarım politikaları, aynı zamanda, ülkemizi, yabancı tekellerin pazarı haline getirecektir. Sosyal ve ekonomik anlamda tam bir yıkım getirecektir.

Yukarıda belirtildiği üzere, tütün üreticileri büyük bir çaresizliğin ortasına itilmektedir. Toplumumuzun bir kesimindeki rahatsızlık, toplumdaki diğer kesimleri de etkiler. Toplumun güçlü olması, bütün kesimlerin, sosyal devletin adil bir bölüşüm politikasıyla gerçekleşir. Tütün üreticilerinin sorunlarının çözümüne yönelik politika geliştirme çalışmalarının bir an evvel yapılması gereklidir.

BAŞKAN- Önerge bilgilerinize sunulmuş olup, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

2. - *Van Milletvekili Fethullah Erbaş ve 22 arkadaşının, Çingene asıllı vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleeri. (10/208)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde yaşayan ve Türk vatandaşı olan çingenelerin sorunlarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1- Fethullah Erbaş	(Van)
2- Osman Pepe	(Kocaeli)
3- Abdullah Veli Seyda	(Şırnak)
4- Nezir Aydın	(Sakarya)
5- Hüseyin Kansu	(İstanbul)
6- Mustafa Geçer	(Hatay)

7- Yahya Akman	(Şanlıurfa)
8- Mahfuz Güler	(Bingöl)
9- Mehmet Batuk	(Kocaeli)
10- Mehmet Bekâroğlu	(Rize)
11- Ahmet Sünnetçioğlu	(Bursa)
12- Yakup Budak	(Adana)
13- Ahmet Karavar	(Şanlıurfa)
14- Dengir Mir Mehmet Fırat	(Adıyaman)
15- Nurettin Aktaş	(Gaziantep)
16- İsmail Alptekin	(Bolu)
17- Mehmet Özyol	(Adıyaman)
18- Ali Sezal	(Kahramanmaraş)
19- Mehmet Çiçek	(Yozgat)
20- Yasin Hatiboğlu	(Çorum)
21- Osman Aslan	(Diyarbakır)
22- Mehmet Altan Karapaşaoğlu	(Bursa)
23- Ayşe Nazlı Ilıcak	(İstanbul)
24- Kamer Genç	(Tunceli)

Gerekçe:

Bilindiği gibi ülkemizin hemen her yerinde Çingenele rastlamak mümkündür. Türk vatandaşı olan bu insanlar Türk toplumu içerisinde asırlardır yaşamalarına rağmen, büyük ölçüde toplum dışına itilmişliğin psikolojik ıstırabını çekmektedirler. Çingenele başka ülkelerde soykırıma uğramışlar, ezilmişler, itilmişler, toplum dışına atılmışlar; ancak, bizim ecdadımız, Çingenelerin kimliklerini tanımış, Rumeli topraklarında yaşayan Çingenele, idari, mali ve askerî işlerini düzenlemek amacıyla kurulan Rumeli Eyaletine bağlı bir sancak Osmanlı Devletinde yerini almış, Çingene Beyi veya Mir-i Kıptiyan olarak isimlendirilen ve sancak beyi yetkilerine sahip bir bey tarafından yönetilmişlerdir. Ülkemizde Çingenele bölgelere göre çeşitli isimler verilmiştir. Ülkemizin çeşitli bölgelerinde Çingene asıllılar, roman, dom, mutrip, poşa veya boşa, karaçi, abdal, esmer vatan- daş, beyzade adıyla bilinmektedirler. Yaşantılarına gelince; büyük bir bölümü şehirlere yerleşmiş, iş güc sahibi olmuşlardır. Sanata yatkın olduklarından dolayı da çoğu sanatkar olmuş ve yaşan- tılarını sürdürmektedirler.

Diğer bir bölümü ise, göçebe geleneklerini terk etmeyerek, kışları sıcak bölgelerde, yazları ise şehirlerin dış semtlerinde hayatlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar. Eskiden yaylı at arabaları kul- lanırken, şimdi, bu arabaların yerlerini motorlu araçlar almıştır. Kamyon, minibüs, taksi gibi araç- larla gezginliklerini sürdürmektedirler.

Anayasamızın Dördüncü Bölümünün 66 ncı maddesinde "Türk Devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türktür" denilmektedir. Buna göre, Çingene asıllı vatandaşlarımızın hepsi Türktür. Kanun önünde Türk olan Çingenelerin toplum içindeki yaşantılarına baktığımız zaman, daima Çingene olduklarını gizlemek zorunda kalmaları, birbirleri dışında kız alıp vermelerinin, âdeta, im- kânsız olması, kimliklerini açıklamaları halinde devlet dairesine girmeden tutun da komşuluk

münasebetlerine kadar bir sürü güçlüğüle karşılaştıkları da bir gerçektir. Resmî mercilerin de Çingenelelere bakış açısı, hep önyargıların gölgesi altında olmuştur. Mesela, 1995 yılında basılan Millî Eğitim Bakanlığına ait Örnekleriyle Türkçe Sözlük ve Türk Dil Kurumuna ait 1998 yılında basılan Türkçe Sözlükte "Çingenece, Çingenelik, Çingeneleşmek" sözcükleri için cimri, hasis, açgözlü, arsız, yüzüstü, hayasız, çığırkan, alçak gibi sıfatlarla vasıflandırılmışlardır. Türk Ansiklopedisininin 54 ve 55 inci sayfaalarında "Çingenelerin yaşamları, sosyal ve kültürel seviyeleri düşüktür. Yetmişkibüçük millet olarak bilinirler. Pis insanlardır. Çocuk ve hayvan çalıp satarlar, gizli fuhuş yaparlar" denilmekte, bunların dışındaki ansiklopedi ve sözlüklerde daha ağır cümleler kullanılmaktadır.

Ülkemizde resmî makamlara göre 500 000 civarında; ama, Çingenelere göre de 2,5 milyon civarında Çingene asıllı olduğu ve bunları yeterince bilmediğimiz bir vakiadır. Toplumun bazı kesimleri Çingenelerin, inançsız, nikâhsız, sünnetsiz olduklarını sanmış, bu nedenlerle de Çingenelere kız alıp vermemişler ve onları İslam dışı saymışlardır. Din adına birçok hurafeler üretilmiştir. Kur'an ile, hadis ile ilgisi olmayan birçok hikâye ve hurafe Çingeneler için üretilmiştir. İslam için tüm insanların Adem ile Havva Anamızın çocukları olduğu, bütün müminlerin kardeş olduğu ilkesi gözardı edilmeye çalışılmıştır. Çingenelerin Türkiye'de yaşayanları Müslümandır ve büyük bir bölümü de dinlerine bağlı mütevedyin insanlar olarak hayatlarını sürdürmektedirler. Çingenelerin toplum içinde karşılaştıkları zorluklar ve önyargılı davranışların yıkılması için bu araştırma önergesini vermek mecburiyetinde kaldım. Atomu parçalayan Albert Einstein "önyargılardan kurtulmak, bir atomu parçalamaktan daha zordur" demiş. Biz toplumumuzu bu önyargılardan kurtarmak için bilginin ışığında toplumumuzu aydınlatırsak bu sorunlar çözümlenmiş olur. Bu görev herkesten önce Yüce Parlamentomuzaya düşer inancındayız.

BAŞKAN - Önerge bilgilerinize sunulmuş olup, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüleme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, önce okutup işleme alacağım, sonra oylarınıza sunacağım.

IV. - ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. - *Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin Anayasa Komisyonundaki görüşmelerinin tamamlanabilmesi maksadıyla Genel Kurul çalışmalarına 24.9.2001 Pazartesi gününe kadar ara verilmesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi*

Danışma Kurulu Önerisi

No. : 77

Tarihi : 18.9.2001

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin Anayasa Komisyonundaki görüşmelerinin tamamlanabilmesi maksadıyla Genel Kurul çalışmalarına 24.9.2001 Pazartesi gününe kadar ara verilmesinin Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

Ömer İzgi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

İsmail Köse

MHP Grubu Başkanvekili

Aydın Tümen

DSP Grubu Başkanvekili

Beyhan Aslan

Turhan Güven

ANAP Grubu Başkanvekili

DYP Grubu Başkanvekili

Hüseyin Çelik

Yasin Hatiboğlu

AK Parti Grubu Başkanvekili

Saadet P. Grubu Başkanvekili

BAŞKAN - Önerinin leh ve aleyhinde söz isteği?.. Yok.

Öneriyi yeniden okutup oylarınıza sunacağım:

Danışma Kurulu Önerisi

No. : 77

Tarihi : 18.9.2001

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin Anayasa Komisyonundaki görüşmelerinin tamamlanabilmesi amacıyla Genel Kurul çalışmalarına 24.9.2001 Pazartesi gününe kadar ara verilmesinin Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Gündemin "Seçim kısmına" geçiyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında boş bulunan başkanvekilliği için aday gösterme işlemi henüz tamamlanmamıştır; bu nedenle, bu seçimi yapamıyoruz.

V. - SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1. - *Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Çevre, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Tarım Orman ve Köy İşleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesapların İnceleme, Dilekçe, Plan ve Bütçe, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonlarında açık bulunan üyeliklere seçim*

BAŞKAN - Şimdi, komisyonlarda boş bulunan üyeliklere ilişkin seçimi yapacağız.

Adalet Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için Erzurum Milletvekili Fahrettin Kukaracı ile Van Milletvekili Fethullah Erbaş aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için Ankara Milletvekili Rıza Ulucak ile İstanbul Milletvekili Mukadder Başeğmez aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Fadıl Ağaoğlu aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata ile İstanbul Milletvekili Ali Oğuz aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları ile Sivas Milletvekili Temel Karamollaoğlu aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ile Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ile Mardin Milletvekili Fehim Adak aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, Malatya Milletvekili Yaşar Canbay ile Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, Antalya Milletvekili Mehmet Zeki Okudan ile Samsun Milletvekili Ahmet Demircan aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, Elazığ Milletvekili Latif Öztekin ile Sivas Milletvekili Musa Demirci aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için, Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ile Hatay Milletvekili Mustafa Geçer aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 1 üyeliğe, Batman Milletvekili Alaattin Sever Aydın aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen 1 üyeliğe, Kırklareli Milletvekili Nural Karagöz aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dilekçe Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 1 üyeliğe, Sakarya Milletvekili Nezir Aydın aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dilekçe Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen 1 üyeliğe, İzmir Milletvekili Hasan Metin aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 4 üyelik için Erzurum Milletvekili Aslan Polat, Hatay Milletvekili Metin Kalkan, Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ile Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan aday gösterilmişlerdir.

Oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 3 üyelik için Ankara Milletvekili Mehmet Zeki Çelik, Konya Milletvekili Lütfi Yalman ile Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz aday gösterilmişlerdir.

Oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen 1 üyeliğe, Adana Milletvekili Arif Sezer aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Saadet Partisi Grubuna düşen 2 üyelik için İstanbul Milletvekili Bahri Zengin ile Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen 1 üyeliğe, Denizli Milletvekili Hasan Erçelebi aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

"Seçim" bölümünü de tamamlamış bulunuyoruz.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, efendim, izin vererseniz, sırf zabıtlara geçmesi açısından bir hususu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN - Estağfurullah; buyurun Sayın Başkanım.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Dün de, komisyonlar için seçim yaptık. Dün, Anayasa Komisyonu için yapılan seçimler doğrudur, o seçimin yapılması lazımdı; çünkü, Anayasa Değişiklik Teklifinin komisyonda görüşülmesi lazım ve esasen, Parlamento, sadece anayasa değişikliğini görüşmek üzere davet edilmiştir. Onun dışında başka bir işlem yapmamız mümkün değildir. Dünkü seçim doğruydü, bugün yapılan seçim doğru değildir; usule ve Anayasanın 93 üncü maddesine, İçtüzüğün 7 nci maddesine aykırıdır. Emsal teşkil etmemesi için zabıtlara geçsin diye açıklama yapıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Efendim, bu uygulama daha önce de yapıldığı için, zamandan tasarruf bakımından yararlı gördük.

Alınan karar gereğince, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifini görüşmek için, 24 Eylül 2001 Pazartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 15.24

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM : 21

YASAMA YILI : 3

130 UNCU BİRLEŞİM (Olağanüstü)

18. 9. 2001 SALI

Saat : 15.00

KISIMLAR

1

BASKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE VERİLECEK İŞLER

3

SEÇİM

4

ÖZEL GÜNDEMDE VERİLECEK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞTELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİNİLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

KOMİSYON TOPLANTISI

* Anayasa Komisyonu
19.9.2001 Çarşamba
Saat : 10.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

130 UNCU BİRLEŞİM (Olağanüstü)

18 . 9 . 2001 SALI

Saat : 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. – Başbakanlık tezkeresi
2. – Meclis araştırması önermeleri

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında boş bulunan Başkanvekilliği için seçim
2. – Komisyonlarda boş bulunan üyelükler için seçim

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

